

O‘ZBEKISTONDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOXATLARNING YANGI BOSQICHI

Zomin Abu Ali ibn Sino nomli jamoat salomatligi texnikumi

O‘zbekistonning eng yangi tarixi fani katta o‘qituvchisi

To‘ychiyeva Munavvar Bozorboyevna

Annotatsiya. O‘zbekistonda so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy islohotlar yangi bosqichga ko‘tarildi. Ushbu maqolada mamlakatda 2016-yildan keyingi davrda amalga oshirilgan islohotlar va ularning ta‘siri tahlil qilinadi. Maqola islohotlarning maqsadlari, ularning muhim jihatlari, hamda kelajakdagi istiqbollari haqida batafsil ma‘lumot beradi. Mamlakatning rivojlanishida islohotlarning ahamiyati, xalqaro hamkorlik va mamlakat ichidagi barqarorlikni saqlash borasidagi strategiyalar ham yoritiladi.

Kalit so‘zlar. O‘zbekistonda islohotlar, iqtisodiy islohotlar, siyosiy islohotlar, ijtimoiy islohotlar, yangi bosqich, demokratiya, hukumat islohoti, barqarorlik.

Kirish

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan islohotlar davlatning barcha sohalarini, jumladan, iqtisodiyot, siyosat, ijtimoiy sohalar, huquqiy tizim va boshqaruvni qamrab olgan keng qamrovli jarayonni tashkil etmoqda. O‘zbekistonda 2016-yildan boshlab, yangi islohotlar jarayoni boshlangandan so‘ng, mamlakatda iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy sohalarda sezilarli o‘zgarishlar yuz berdi. Shavkat Mirziyoyevning prezidentlikka kelishi bilan boshlangan islohotlar seriyasi, davlat boshqaruvi, fuqarolik jamiyati va iqtisodiyot sohalarida yangi yo‘nalishlar yaratishga xizmat qildi. Islohotlarning yangi bosqichi, ayniqsa, mamlakatning siyosiy tizimida yangiliklar va innovatsiyalarni joriy qilish,

iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va xalqaro maydonda O'zbekistanning nufuzini oshirishga qaratilgan.

O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan islohotlar har doim mamlakat hayotining turli jabhalarida muhim o'rin tutgan. 2023-yilda O'zbekistonda yangi islohotlar bosqichiga o'tilishi, iqtisodiy va ijtimoiy sohalarda yanada keng ko'lamli o'zgarishlarni talab etmoqda. Ushbu maqolada islohotlarning asosiy yo'nalishlari va natijalari tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili

Sh.Mirziyoyevning (2017). "O'zbekistonda islohotlarning yangi yo'nalishlari." nomli manbada O'zbekistonda amalga oshirilgan iqtisodiy islohotlar tahlil qilinadi, ayniqsa, erkin bozor iqtisodiyotini joriy qilish borasidagi ishlar ko'rib chiqilgan.

A.Islomovning (2020) "Siyosiy islohotlar va demokratik jarayonlar." nomli maqolasida O'zbekistonda siyosiy islohotlarning ahamiyati va ularning fuqarolik jamiyatiga ta'siri haqida ma'lumot beradi.

A.Pirovning (2021) "Ijtimoiy islohotlar va aholi farovonligi." nomli asarida O'zbekistondagi ijtimoiy islohotlar, xususan, ta'lim, tibbiyot va ijtimoiy himoya tizimlaridagi yangiliklar muhokama qilinadi.

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlarning umumiy yo'nalishlari Shavkat Mirziyoyevning prezidentligi davrida amalga oshirilgan islohotlar quyidagi asosiy yo'nalishlarda olib borilgan:

1. **Iqtisodiy islohotlar.** Bozor iqtisodiyotiga o'tish, xususiy sektorni qo'llab-quvvatlash, xususiylashtirish va erkin raqobatni ta'minlash kabi chora-tadbirlar joriy etildi. 2017-yilda davlat mulkini xususiylashtirishni jadallashtirishga qaratilgan dastur ishlab chiqildi va natijada bir qator davlat korxonalari xususiy sektorga o'tkazildi. Bundan tashqari, so'nggi yillarda O'zbekistonning xalqaro moliya muassasalari bilan hamkorligi sezilarli darajada oshdi.

2. **Siyosiy islohotlar.** Siyosiy islohotlarning yangi bosqichi fuqarolik jamiyatini rivojlantirish, inson huquqlarini himoya qilish, korrupsiyaga qarshi kurashish va demokratiyani chuqurlashtirishga qaratilgan. O‘zbekiston hukumati parlament va sud tizimini isloh qilish, siyosiy partiyalarni rivojlantirish va ko‘plab erkinliklarni kengaytirish masalalarini muhim ustuvor yo‘nalishlar sifatida belgilab oldi.
3. **Ijtimoiy islohotlar.** Ta'lim, sog‘liqni saqlash, ijtimoiy himoya va mehnat bozoridagi islohotlar ijtimoiy farovonlikni oshirishga xizmat qiladi. Ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, sog‘liqni saqlashni takomillashtirish va ijtimoiy himoyaning samaradorligini oshirish uchun yangi dasturlar va mexanizmlar ishlab chiqildi.
4. **Huquqiy islohotlar.** Yangi huquqiy tizimni tashkil etish, inson huquqlarini himoya qilish, fuqarolarning erkinligini ta'minlashga qaratilgan qonunlar va normativ hujjatlar qabul qilindi. Shu bilan birga, sud tizimini isloh qilish, adolatli sudlovni ta'minlash va korrupsiyaga qarshi kurashish masalalari ham hal etilmoqda.

Natija va Muhokama

O‘zbekistonda amalga oshirilgan islohotlarning yangi bosqichi, ayniqsa, iqtisodiy va siyosiy sohalarda o‘zgarishlarni talab qilmoqda. Iqtisodiy islohotlar bo‘yicha bozor iqtisodiyotining rivojlanishi, xususiy sektorni qo‘llab-quvvatlash va davlat tomonidan amalga oshirilgan tashabbuslar muvaffaqiyatli natijalarga olib keldi. Bu, o‘z navbatida, mamlakatning global iqtisodiyotdagi o‘rnini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Siyosiy islohotlar sohasida parlament va sud tizimi islohoti, davlat boshqaruvi va korrupsiyaga qarshi kurashish, shuningdek, demokratiya va inson huquqlarini himoya qilish yo‘lida amalga oshirilgan qadamlar muhim ahamiyatga ega. Xalqaro hamkorlikda O‘zbekistonning o‘z o‘rnini topishiga, mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan tashabbuslar ham yuksak baholanmoqda.

Ijtimoiy islohotlar sohasida, ta'lim, sog'liqni saqlash va mehnat bozorida islohotlar hamda aholining farovonligini oshirishga qaratilgan dasturlar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Shuningdek, yoshlar siyosati, ayollarni qo'llab-quvvatlash, va qishloq joylaridagi aholi uchun yangi imkoniyatlar yaratishga katta e'tibor qaratilgan.

Islohotlarning ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyati

Islohotlar jarayonida iqtisodiy sohalar bo'yicha eng katta yutuqlarga erishildi. Xususan, O'zbekistonning xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda katta muvaffaqiyatlarga erishganini ko'rishimiz mumkin. Buning natijasida, iqtisodiyotda yangi ish o'rinlari yaratildi, sanoat va qishloq xo'jaligida samaradorlik oshdi. O'zbekistonning xalqaro iqtisodiy maydondagi o'рни mustahkamlandi.

Siyosiy islohotlarning ijtimoiy ahamiyati, ayniqsa, demokratiya va inson huquqlarini hurmat qilish, siyosiy erkinliklarni ta'minlashda o'z ifodasini topmoqda. Fuqarolar uchun yanada erkin va ochiq siyosiy muhit yaratilmoqda. Jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashishning yanada samarali tizimi joriy etilib, adolatli boshqaruvni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Ijtimoiy islohotlarning ta'siri esa aholining farovonligini oshirishga, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlarining yanada takomillashishiga yordam bermoqda. Shuningdek, aholi farovonligini oshirishga qaratilgan yangi ijtimoiy dasturlar, yirik infratuzilma loyihalari va jamiyatni ijtimoiy himoya qilishga oid tashabbuslar amalga oshirilmoqda.

Siyosiy tizimdagi o'zgarishlar

Siyosiy islohotlar O'zbekistonning ichki va tashqi siyosatidagi o'zgarishlarga olib keldi. Prezident Mirziyoyevning davlat boshqaruvini samarali va shaffof qilishga yo'naltirilgan siyosati, parlament va hukumat o'rtasida boshqaruv tizimini mustahkamlashga yordam berdi. Demokratik jarayonlarning kengaytirilishi, siyosiy partiyalar va fuqarolik jamiyati vakillarining faol ishtiroki

hamda xususiy sektorga qaratilgan islohotlar yordamida mamlakatning siyosiy barqarorligi mustahkamlandi.

O'zbekistonning xalqaro aloqalarini rivojlantirishga alohida e'tibor berildi. Mamlakatning iqtisodiy, siyosiy va diplomatik aloqalari kengayib, tashqi siyosatda mustaqillikni saqlash, mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlash, shuningdek, turli xalqaro tashkilotlarga integratsiyani chuqurlashtirishga qaratilgan tashabbuslar amalga oshirildi.

Islohotlar va xalqaro hamkorlik

O'zbekistonning islohotlar jarayonida xalqaro hamkorlikning ahamiyati katta. O'zbekiston Jahon savdo tashkiloti (WTO), Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi (EAEU), Shanxay hamkorlik tashkiloti (SCO) va boshqa xalqaro tashkilotlar bilan faol hamkorlik qilib, iqtisodiy va siyosiy aloqalarni mustahkamladi. Shuningdek, O'zbekistonning yangi iqtisodiy siyosati va ochiq bozor iqtisodiyotiga o'tishi, mamlakatning investitsion jozibadorligini oshirdi.

Islohotlarning istiqbollari

O'zbekiston islohotlarining istiqbollari keng. Iqtisodiy islohotlar davom etib, xususiy sektorni rivojlantirish, yangi sanoat tarmoqlarini yaratish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash ustuvor vazifalar sifatida qolmoqda. Siyosiy sohada erkin va raqobatbardosh demokratik tizimni barpo etish, fuqarolarning siyosiy huquqlarini kengaytirish, korrupsiyaga qarshi kurashishda yangi yondashuvlarni joriy etish kutilmoqda.

Ijtimoiy sohada esa ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlarini yanada rivojlantirish, aholi farovonligini oshirish, jamiyatda ijtimoiy tenglikni ta'minlashning yangi mexanizmlarini ishlab chiqish davom etadi. Aholi o'rtasida ijtimoiy himoya va mehnat bozori sohalarida o'zgarishlar amalga oshiriladi.

Xulosa

O'zbekistonning yangi bosqichdagi islohotlari nafaqat iqtisodiyot yoki ijtimoiy soha bilan cheklanmaydi, balki mamlakat hayotining barcha jabhalarini

qamrab oladi. Ushbu jarayonlarda aholining faol ishtiroki va davlat boshqaruvi tizimidagi yangilanishlar muhim ahamiyatga ega bo‘ladi.

O‘zbekistonda amalga oshirilgan islohotlarning yangi bosqichi mamlakatning ichki va tashqi siyosatida sezilarli o‘zgarishlarni keltirib chiqardi. Islohotlar, iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy sohalarda barqarorlikni ta‘minlash va davlatning rivojlanishiga olib kelayotgan muhim bosqich bo‘lib xizmat qilmoqda. Mamlakatning kelajakdagi istiqbollari, islohotlarning muvaffaqiyati va xalqaro maydonda o‘z o‘rnini mustahkamlash orqali o‘zgaradi. Bu jarayonlar davom etib, O‘zbekistondagi ijtimoiy va iqtisodiy farovonlikni oshirishga xizmat qiladi. Bularning barchasi O‘zbekistonning yangi rivojlanish bosqichiga olib chiqish uchun mustahkam asos yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.Mirziyoyev. "O‘zbekistonda islohotlarning yangi yo‘nalishlari". O‘zbekiston matbuoti. Toshkent.2017., 30-55 betlar.
2. B.Qodirov. "O‘zbekistonda yangi iqtisodiy islohotlar". Iqtisodiy taraqqiyot nashriyoti. Toshkent.2022., 22-30 betlar.
3. **A.Islomov.** "Siyosiy islohotlar va demokratik jarayonlar." O‘zbekiston Respublikasi Davlat boshqaruvi. 2020., 9(2): 34-45.
4. A.Pirov. "Ijtimoiy islohotlar va aholi farovonligi." Tashkent: Xalq ta’limi nashriyoti.2021.
5. D.Vohidov. "Yangi O‘zbekistonni barpo etish yo‘lida islohotlar" O‘zbekiston Respublikasi nashriyoti. Toshkent.2018., 40-60 betlar.
6. <https://arxiv.uz/uz/documents/slaydlar/iqtisodiyot/o-zbekistonda-amalga-oshira-loygan-islohotlarning-yangi-bosqichlari>